

E-learning voor professionele hulpverleners: Mantelzorgers in chronische zorgverlening

In oktober en november 2012 liep de 'Dikke Merci-actie' van KBC. Als je toen spaarde bij KBC, kon je stemmen voor een project voor mantelzorg, pleegzorg of zorgnetwerken. Die stemmen bepaalden welk project een deel van de 250.000 euro kreeg die KBC daarvoor ter beschikking stelde via Cera. Veertig procent van de spaarders koos voor het project mantelzorg. Met het budget dat het project zo kreeg, werkte het Academisch Centrum voor Huisartsgeneeskunde (ACHG) van de KU Leuven onder andere een **navormingsprogramma voor huisartsen** uit.

Waarom een navormingsprogramma voor huisartsen?

Zorgen voor iemand met een chronische ziekte is een zware dobber voor alle betrokkenen, zowel voor de formele hulpverleners als voor de mantelzorgers. Het is dan ook belangrijk dat we hieraan de nodige aandacht besteden. Door de fysieke en mentale belasting die een zorgproces met zich meebrengt, lopen mantelzorgers het risico depressief, angstig en overbelast te worden.

Ook al zijn er al heel wat initiatieven om mensen met een chronische ziekte en hun verzorgers te ondersteunen, toch blijven veel van hen nog op hun honger zitten. Mantelzorgers zijn vaak onzichtbaar voor professionele hulpverleners, enerzijds omdat ze vaak drempels ervaren om zorg te vragen, anderzijds omdat professionele hulpverleners (bv. huisartsen) in eerste instantie gericht zijn op de patiënt zelf. Vaak doen mantelzorgers pas in een acute situatie een beroep op een zorginterventie. Een acute interventie is evenwel per definitie niet voorbereid en daardoor meestal niet op maat of volgens de verwachtingen van de betrokkenen. Een snelle en adequate zorgondersteuning op het juiste ogenblik en op de juiste plaats is voor mantelzorgers geen overbodige luxe.

Vanuit het Academisch Centrum voor Huisartsgeneeskunde groeide daarom het idee om de mantelzorger mee in te schakelen in de zorgketen voor chronische zieke of oudere mensen.

Huisartsen zijn vaak het eerste contact met andere hulpverleners. Met het oog op een effectieve zorgorganisatie is het daarom cruciaal dat zij degelijke informatie krijgen over wie de mantelzorgers zijn, hoe hen op weg te helpen en te ondersteunen en hoe te interveniëren waar nodig. Zo kan zorg op maat, dynamisch en op tijd worden aangeboden met een gunstig effect op het welzijn van alle betrokkenen.

Een **online navormingsprogramma** is hiertoe een handig instrument. Hiervoor bouwde het ACHG een e-learning aanbod met verschillende modules uit, binnen een online interactief leerplatform (Sekoia).

Waarom online?

De leerbehoeften, leerstijlen en tijdsbestedingen (en de combinatie daarvan) van studenten, artsen in opleiding en gevestigde (huis)artsen, zijn zo gevarieerd dat het klassieke hoorcollege of lezing, niet erg doeltreffend is. Een online leerprogramma komt veel beter tegemoet aan de noden van huisartsen

(in opleiding). Ze spenderen al veel tijd in de artsenpraktijk en het is vaak erg moeilijk om zich te engageren voor een navorming met vaste contactmomenten. Een online leerprogramma kunnen ze volgen op hun eigen ritme, ze bepalen makkelijker waar en wanneer ze een module aanpakken, afhankelijk van hun eigen leer- en kennisnoden, ervaring met bepaalde thema's of problemen en vragen waarmee ze geconfronteerd worden.

Ten slotte bieden de online modules en de uitgebreide bibliotheek veel informatie die ze op elk moment kunnen raadplegen en downloaden (bv. artikels, instrumenten voor diagnostiek, een sociale kaart met nuttige links, adressen en folders die ze kunnen meegeven aan de mantelzorgers).

Voor wie is het bedoeld?

In eerste instantie wordt het online leerprogramma aangeboden aan **huisartsen in opleiding**. Maar ook **stagebegeleiders** en **praktijkopleiders** vinden er hun gading in.

Het leerprogramma wordt verder uitgerold naar de Lokale Kwaliteitsgroepen van Huisartsen (LOK's). Deze LOK's zijn samengesteld uit een tiental **huisartsen** die vier keer per jaar in deze kleine groepen kritisch reflecteren over hun functioneren.

Tot slot is de leermodule, of grote delen ervan, ook interessant en bruikbaar voor andere **eerstelijns hulpverleners**.

Wat houdt het in?

Inhoudelijke leidraad voor het online leerprogramma '**Mantelzorgers in chronische zorgverlening**':

- Wat is de rol/taak van de mantelzorgers in deze zorg?
- Hoe kunnen we hen maximaal betrekken als zorgpartner?
- Hoe vangen we signalen op van overbelasting?
- Hoe kunnen we hen maximaal ondersteunen?

Het lesprogramma heeft een vaste structuur waarbij voor elke fase in het ziekte- en zorgproces de onderwerpen met betrekking op de mantelzorgers verder worden uitgediept. Dit resulteerde in de volgende modules:

- Detectiefase
- Ziekte diagnose
- Zorgdiagnose
- Beleid en opvolging
- Multiculturele mantelzorg
- Ouderenmis(be)handeling
- Bibliotheek

